

Work shop 2 คู่มือฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

โครงการวิทยุชุมชนเพื่อการศึกษา รร.อัสสัมชัญ นครราชสีมา FM 93.5 KHz.
โดย ไกรสร โชคพิชิต

บทที่ 2 การข่าวในงานวิทยุกระจายเสียง

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการมีความรู้ความเข้าใจในพื้นฐานและความสำคัญของข่าวสาร (News value: new, unusual, interesting, significant and about people) และการเขียนข่าวสำหรับวิทยุ (Bulletins) ภาษาที่ใช้สำหรับผู้สื่อข่าววิทยุที่ถูกต้อง (Radio Journalism) สามารถเลือกและอ้างอิงแหล่งที่มาของข่าวสารที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ และสามารถสร้างประเด็นสัมภาษณ์บุคคลได้ (Issue & Interview)

ความได้เปรียบของวิทยุกระจายเสียงคือรวดเร็วกว่าสื่อในทุกประเภท สามารถเข้าถึงสาธารณชนได้อย่างกว้างขวาง แต่อย่างไรก็ตามวิทยุกระจายเสียงมีข้อด้อยตรงที่ไม่สามารถให้รายละเอียดได้มากเท่าโทรทัศน์ และไม่สามารถใช้เป็นรายละเอียดอ้างอิงได้เหมือนหนังสือพิมพ์ ในการผลิตรายการวิทยุ ผู้ฟังไม่สามารถย้อนกลับไปฟังสาระสำคัญได้อีกครั้งหนึ่ง จึงถือเป็นภารกิจของผู้ประกาศที่ต้องส่งผ่านข้อมูลข่าวสารไปยังผู้ฟังให้เข้าใจอย่างชัดเจนในทันที เมื่อผู้ฟังเปิดเครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์ เพื่อรับฟังรายการ นั้นหมายถึงคุณได้รับเชิญให้เข้าไปในบ้านของผู้ฟัง ในชุมชนที่มีความแตกต่างทางสังคมสูง ที่ซึ่งยังมีผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาอย่างมากมายมหาศาลในประเทศด้อยพัฒนา และกำลังพัฒนา เป็นพันธกิจของนักสื่อสารมวลชนที่จะต้องให้ความรู้ความเข้าใจแก่สมาชิกในชุมชน คุณต้องอธิบายเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่ายและส่งผ่านข้อมูลไปยังกลุ่มคนที่ด้อยโอกาสให้มีความรู้และเข้าใจในสิ่งที่ซับซ้อนที่ปรากฏขึ้นในสังคมในปัจจุบัน แต่มากกว่านั้น หน้าที่ของนักสื่อสารมวลชนไม่เพียงแค่อ้างอิงข้อมูลข่าวสารเพียงอย่างเดียว คุณต้องรู้ประวัติศาสตร์อันโหดร้าย เพื่อมิให้มันเกิดขึ้นอีก คุณต้องรู้เท่าทันสังคมไปอีกก้าวหนึ่ง ซึ่งสามารถพยากรณ์สถานการณ์ในอนาคตได้ ทั้งนี้ เพื่อที่จะนำพาชุมชนให้ขับเคลื่อนไปข้างหน้าอย่างมีคุณภาพอย่างพร้อมเพียงและถ่วงทั่วกัน บทบาทของคุณต้องเป็นทั้งนักสื่อสารมวลชนและนักพัฒนาสังคมในเวลาเดียวกัน

News: The basic principles of news reporting.

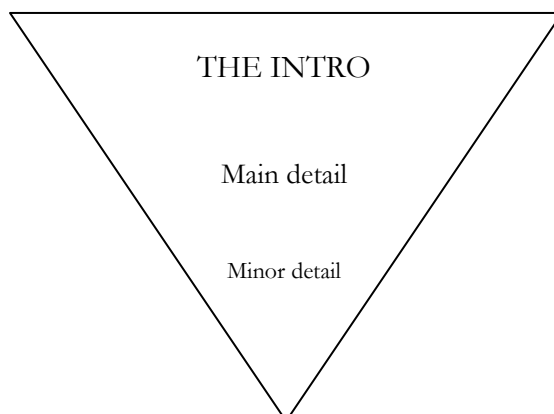
What is news?

What, where, when, why, who and how?

New, unusual, interesting, significant and about people

The shape of the complex news story

The most newsworthy key point comes first in the story, in the intro. This is followed by the other key points, in descending order of newsworthiness, so that the main detail comes first and the minor detail last. We saw that we could picture the news story in this way:

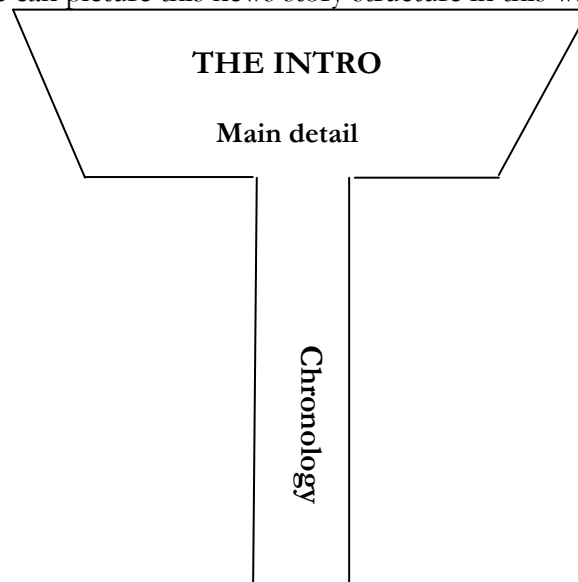
The inverted pyramid

This is a good basic pattern, and works well for simple news stories. However, when you have to write a more complex news structure is necessary. When the Minister of Transport

opens a new bridge, there is one simple event to report. This story can be reported as a simple inverted pyramid.

However, when a group of angry landowners breads up the ceremony, fights the police who are on duty and kidnaps the Minister, it is better to tell the news as in inverted pyramid intro, followed by a telling of the story in chronological order. We shall tell the listener at the beginning what the news is going to be in the story, and then tell the story as it happens.

We can picture this news story structure in this way:

*An inverted pyramid which changes to a telling of the story in
The order in which things happened*

There is still one more structure to discuss, however, and it is an important one. It is one which is widely used to tell complex stories. It is one which you will need to master.

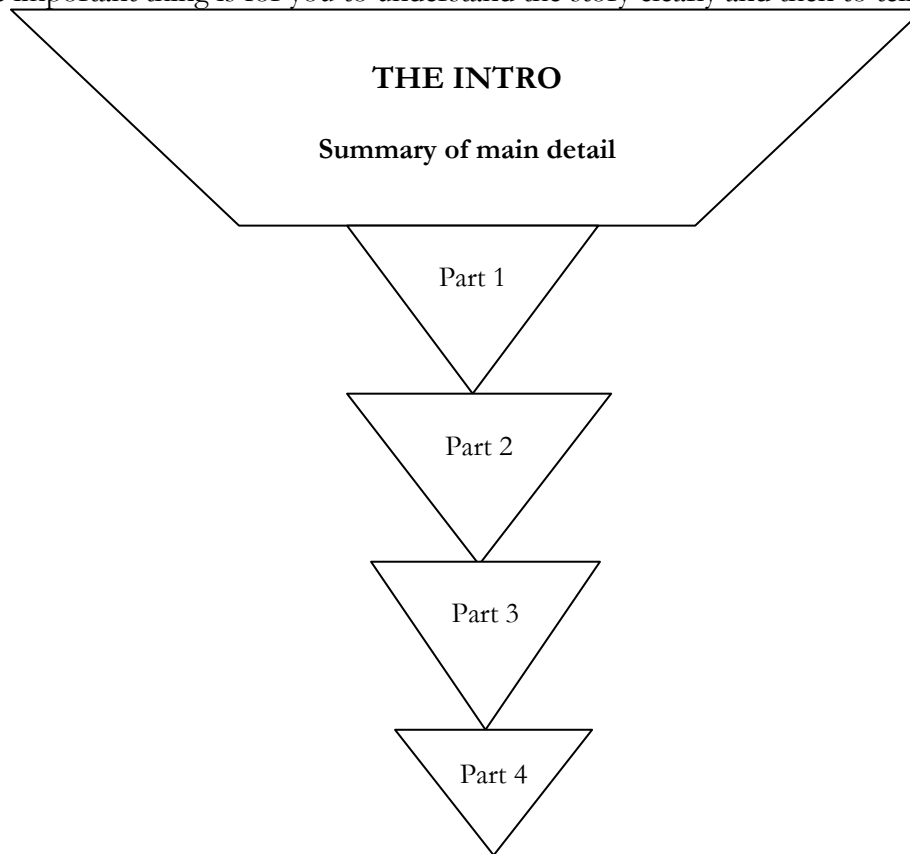
When a story has a number of different parts to it, it is better to tell the story one part at a time than to jump backwards and forwards between the different part. This means that you go to the end of one part, telling the minor details about that, before moving on the major details of the next part.

This story structure is a pyramid of pyramids, in which each part of the story is told in a mini-inverted pyramid of its own. The sequence of these mini-pyramids of its own. The sequence of these mini-pyramids will depend upon the newsworthiness of each one. The most newsworthy part of the story will come first, followed by the other parts in decreasing order of importance. The story will start with an intro, followed by two or three paragraphs written as though the story was going to be a simple inverted pyramid. In other words, you start by telling the most important key points in their order of importance.

After a few paragraphs, you will have introduced the most important parts of the story. You can now concentrate on the first part of the story, told in its own mini-pyramids. When you have finished that, you can move on to the next part, and so on, until you have told the whole story. We can picture the pyramid of pyramids news story structure as shown on the facing page. Note how each mini-pyramid is smaller than the previous one. The story is still basically structured like a pyramid, going from the most important to the least important.

How many mini-pyramids there are will depend upon the story. There may be only two – perhaps a minister’s announcement of a new policy, followed by opponent’s criticism of it.

There may be three or four or five mini-pyramids, if there are that many parts to the story. The important thing is for you to understand the story clearly and then to tell in clearly.

The pyramid of pyramid: each mini-pyramid represents one part of the story

ตัวอย่าง.- ดู ACN News bulletin

2.2 Radio & Television

Although all journalism should be a flow of information between the journalist and the reader, listener or viewer, in the broadcast media it is of vital importance that the reporter-through the newsreader or announcer – actually speaks to the audience.

It may be that you are broadcasting to millions of people, but you must write your story as if you are telling it to just one person. You should write as if someone you know personally is listening. Picture a favorite uncle or aunt, cousin or brother and imagine that you are speaking to him or her.

Your style must, therefore, be conversational and as far as possible simple. Remember also that, unlike a newspaper story, your listeners or viewers cannot go back on the bulletin to hear again something they have missed. It is heard once only, and all the information must be presented in such a way that it is understandable straight away.

You must help your listeners and viewers by presenting information concisely and logically. You must always remember that by switching on a radio or television set, the listeners are inviting you into their homes, their workplace and their cars. Write and speak as if you were talking to them as individuals, face-to-face.

Editing the story – Rewriter ใช้สำนวนกระชับ ใจความรัดกุม ในภาษาข่าววิทยุ

Translation – การแปล แปลอะไร?

By switching on a radio or television set, the listeners are inviting you into their homes

In practice

You should remember all you have been told about writing the basic news story. Be concise, up-to-date, stick to the main point, use the active voice, don't start with quotes and don't overload.

Kiss ใช้สำนวนกระชับ ใจความรัดกุม

Keep it Short and simple. You should not try to get too much information into any sentence. Although you use the inverted pyramid style of story writing, you may only be able to use one of two concepts (ideas) per sentence. You cannot get as much detail into a radio or television story as you can into a newspaper story.

You cannot expect your listener to understand the **Who? What? Where? When? Why? And How?** Of a story all in the first paragraph or even the first two paragraphs. Although as a gook journalist you should not leave any essential questions unanswered, you may find that it takes all the time available for a single story to communicate only a few basic facts. You could put all the words in a ten minute radio bulletin on one page of a newspaper.

Stick to one or two key points per sentence. No sentence should be longer than 20 words, except in unusual circumstances. Just as a mother feeds a child one spoonful at a time, allowing the child to swallow each spoonful before taking the next, you should spoon feed your listener. Give them one piece of information at a time so that it can be digested before the next piece. Where necessary, split a long and involved sentence into two or more shorter cleared sentences, as you would in conversation

RIGHT:

Japanese boats have returned to fish in Fijian water.

They were banned last year because of an international row over net sizes.

Now they are back in the waters off Vanua Levu.

WRONG:

Japanese fishing boats, which were banned from Fijian waters during an international row over net sizes last year, returned to fish in the waters of Vanua Levu on Monday.

It may take more words, but what good is the most skilful sentence in history if the listener cannot understand it? It might help you to write short and simple sentences if you first try to imagine how the story might appear in a newspaper headline.

Once you have reduced it to the bones of a headline, you can put some flesh on it for radio and television. Don't forget though that, whereas newspaper headlines can be incomplete sentences, without words like *the* and *a*, radio and television news must be in complete sentences.

Look at the following example and notice how we take the details in the information, strip it down to the bones by writing a headline, and then add words to turn the headline into a complete sentence, suitable for radio or television.

INFORMATION: A contract for the construction of a new road between Madang and Lae has been awarded to a Korean

HEADLINE: Koreans to build new road

INTRO: A Korean company is to build a new road between Madang and Lae.

Use up-to-date tenses เลือกใช้ไวยากรณ์ที่เหมาะสม

The single greatest advantage of broadcasting is immediacy. You can inform our listener as an event is happening, or immediately afterwards, without waiting for typesetters or printing presses. Do not waste that advantage. Keep all tenses as up-to-date as possible. Use the present tense or the tense nearest to the present and, whenever possible, use a continuous tense to tell your listener that a thing is still happening, as they listen. Compare the tenses in the following examples. The verbs are in italics.

RIGHT:

The Prime Minister *say* he
expect an increase in imports
This year.

นายกรัฐมนตรีกล่าวถึงความคาดหวัง
การนำเข้าสินค้าในปีนี้ต้องเพิ่มขึ้น

WRONG:

The Prime Minister *said* he
expected an increase in imports
This year.

นายกรัฐมนตรีได้กล่าวถึงความคาดหวัง
การนำเข้าสินค้าว่าต้องเพิ่มขึ้นในปีนี้

RIGHT:

Leaders of the main opposition
parties in Fiji *have been meeting*.

ผู้นำพรรคฝ่ายค้านของประเทศฟิจิได้ประชุมหารือกัน

WRONG:

Leaders of the main opposition
parties in Fiji *met* over the weekend.

ผู้นำพรรคฝ่ายค้านของประเทศฟิจิได้ประชุมหารือกัน
เมื่อสุดสัปดาห์ที่ผ่านมา

There is no room for words such as “yesterday”, “last week” or “last Monday” in the intro of a broadcast new story. If the date makes the story seem old or stale, hide it down in the main body of the story. สำหรับการโปรยข่าวในภาษาวิทยุ จะไม่ใช่คำ “เมื่อวานนี้” “เมื่อคืนนี้” “สัปดาห์ที่แล้ว” “วานนี้” แต่หากจำเป็นต้องใช้ ให้ใส่เอาไว้ในตอนท้ายของข่าว

Do not use quotes ไม่อ้างคำพูดของแหล่งข่าวหากไม่จำเป็น ใช้เครื่องหมายเสียงแทน

Do not use quotes in radio or television stories. If you want you're your listeners to hear the words as they were spoken, record them on tape or mp3 and use them as actuality (the actual sound of something or someone). This ability to hear people speak is one of the great benefits of broadcasting. Also, quotes in broadcasting cannot work as they do in print, where the readers can see the quotation marks. It is just less effective to turn quotes into reported speech. Bad journalists try to get round this rule by using the words “quote” and “unquote” at the beginning and end of direct quotes. This sounds clumsy. It is much better in radio to rewrite quotes in reported speech. Compare the following sentences:

2.3 SOURCES OF INFORMATION แหล่งข่าว

In this chapter, we discuss the ethics of gathering and using information. We suggest ways of judging the reliability of different sources of information. We examine the use of information given on the record, non-attributable and off the record. We discuss the issue of confidentiality in journalism. ในหัวข้อนี้เราจะพูดถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารอันหลากหลายที่ปรากฏขึ้นรายรอบตัว และวิธีการของข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ มีหลายวิธีในการจัดการกับข้อมูลข่าวสารที่สามารถเชื่อถือได้ และเชื่อถือไม่ได้ ซึ่งมาจากแหล่งข่าวที่แตกต่างกัน เราจะพูดถึงเหตุและผลอันสำคัญของนักสื่อสารมวลชนในการชั่งน้ำหนักข้อมูลข่าวสาร ว่าเหตุใดจึงจำเป็นต้องสงวนหรือเปิดเผยในข้อมูลสำคัญนั้น ๆ

News is happening all the time: People are being born or dying, banks are being robbed, roads are being planned, companies are making profits or losses, storms are destroying home, courts are sending people to jail or freeing them, scientists are discovering new drugs. Every minute of every day something newsworthy is happening somewhere in the world.

ข่าวสามารถปรากฏขึ้นได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะคนจะเกิดหรือตาย โจรปล้นธนาคาร แผนการพัฒนา สาธารณูปโภค ความล้มเหลวของภาครัฐวิสาหกิจ หรือยุคเฟื่องฟูของธุรกิจชุมชน ความหายนะอันเกิดจากภัยธรรมชาติ ค่าพิพาทของศาลที่ตัดสินประหารชีวิตหรือยกฟ้อง นักวิทยาศาสตร์ค้นพบยาตัวใหม่ นักเรียนสามารถเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาได้ ในขณะที่โลกกำลังหมุนรอบตัวเอง เหตุการณ์ทั้งดีและร้ายเกิดขึ้นรายรอบตัวเราตลอดเวลา การกระทำทุกอย่าง ย่อมต้องมีเหตุผลเสมอ

Even if you are a journalist working in a small country, something newsworthy is probably happening in your country at this moment, while you are reading this book. Your job as a journalist is to get information on those events and present it to your readers or listeners. But you cannot be everywhere all the time to see those events for yourself. When someone or something provides you with information, we call them **a Source**. เมื่อมีผู้ให้ข้อมูลข่าวสารแก่คุณถึงบางสิ่งหรือบางคน เราเรียกเขาว่า แหล่งข่าว สิ่งนี้จะไปเชื่อมโยงกับคำนิยามระหว่าง ความเห็นและความจริง (Fact and opinion บทที่ 4) และความเป็นกลาง (Fairness บทที่ 5)

Sources of information can be people: letters, books, files, films tapes – in fact, anything which journalists use to put news stories together. Sources are very important if you want to report on events or issues and explain the world to your audience. Journalists try to work as much as possible from their own observations, but this is often not possible. Some events or issues are finished before the journalist gets there. Others are like plants which only show their stem and leaves above the ground – the all important roots are hidden from sight. Journalists who only report what they see can miss much of the news unless they have sources to tell them of more details or other aspects which are out of sight.

Types of sources ประเภทของแหล่งข่าว

Reporter's	ผู้สื่อข่าว สายการเมือง (รัฐสภา) สายเศรษฐกิจ ฯลฯ
Primary sources	แหล่งข่าวหลัก ต้นตอหรือที่มาของข้อมูลข่าวสาร
Written sources	เอกสารเผยแพร่ รายงานวิจัย บันทึกข้อถกแถลง ข่าวประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ
Leaked documents	ข่าวรั่ว

ตัวอย่าง : พม่ามีอาวุธนิวเคลียร์ตั้งอยู่ใกล้เมืองย่างกุ้งและเมืองทวาย ซึ่งใช้ชื่อว่าสถาบันวิจัยนิวเคลียร์แห่งชาติ โดยได้รับการสนับสนุนจากประเทศรัสเซียและเกาหลีเหนือ

ตัวอย่าง : การจัดการระบบข้อมูลข่าวสารของรัฐบาลกลาง ประเทศออสเตรเลีย ใช้ผู้ประสานงานกลางในงานชุมชนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมกันถึง 68 ชาติพันธุ์ ให้อยู่ร่วมกันภายใต้ความสมานฉันท์ในความเป็นหนึ่งเดียวของประเทศได้ SBS-Radio เป็นผู้ประสานงานกลางมีหน้าที่ส่งผ่านข้อมูลซึ่งเป็นนโยบายหลักจากรัฐบาลไปยังชุมชนต่าง ๆ ที่อยู่อาศัยกระจัดกระจายไปทั่วประเทศ มีหน้าที่ประสานงานกับองค์กรภาคีในทุกหน่วยงานของภาครัฐกับผู้นำและสมาชิกในชุมชน ส่วน MCRA Radio อยู่ภายใต้การบริหารงานของสมาคมหลากหลายวัฒนธรรม ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การทำงานแคบและคล่องตัว ตรงกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด

ตัวอย่าง : ประโยชน์ของการใช้ข่าวสารข้อมูลแก่ชุมชนอย่างสร้างสรรค์ ของ CCA 50th years anniversary (Christians Conference of Asia - มุลนิธิสภาคริสตจักรแห่งเอเชียซึ่งมีสมาชิกในประเทศแถบเอเชีย 19 ประเทศ รวมถึงออสเตรเลียและนิวซีแลนด์) สืบเนื่องจากเหตุการณ์ลอบวางระเบิดในเกาะบาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย หลังจากนั้นมีการทำงานร่วมกันเป็นองค์กรภาคระหว่างมุลนิธิสภาคริสตจักร

Secondary sources แหล่งข่าวรอง

Secondary sources are those people who do not make the news, but who pass it on. The official police report of an incident or comments by someone's press officer can be called secondary sources. Secondary sources are not usually as reliable as primary sources. Most eyewitnesses should be treated as secondary sources for journalists because, although they are able to tell what they think they have seen, they are often not trained for such would and can be very inaccurate, without meaning to be. You have to assess the reliability of secondary sources and if necessary tell you readers or listeners where the information came from.

แหล่งข่าวรอง หรือแหล่งข่าวที่สองหมายถึงบุคคลผู้ซึ่งไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์ที่ตกเป็นข่าว แต่เป็นผู้ส่งผ่านข้อมูลข่าวสารนั้น ๆ เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เปิดเผยถึงรายงานการเกิดอุบัติเหตุขึ้นที่บริเวณสี่แยกไฟแดง ส่งผลให้การจราจรเป็นอัมพาต หรือ โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติประกาศแถลงการณ์ให้เยาวชนร่วมมือกันอำนวยความสะดวกให้แก่นักกีฬาและเจ้าหน้าที่จากประเทศต่าง ๆ ที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ในจังหวัดนครราชสีมา นอกเหนือจากนั้นแล้ว แหล่งข่าวรองคือบุคคลที่-

- เป็นพยานรู้เห็นเหตุการณ์ในการวางแผน ซึ่งสามารถให้เบาะแสบอกกับเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ (กรณีกลุ่มผู้ก่อการร้ายหัวรุนแรงมุสลิม ลักพาตัวนักกีฬาชาวอิสราเอลในเมืองมิวนิค ประเทศเยอรมนี เมื่อปี ค.ศ.1974 ส่งผลให้นักกีฬา 11 คนเสียชีวิต)

Tip-offs กล่องรับความคิดเห็น บัตรสนเท่ห์ จดหมายร้องเรียน

Often people who ring up with a tip-off will tell you their name if asked, so long as you promise not to reveal their name to anyone else. You must still cross-check what they say because legally you cannot quote them as your source if there is any dispute about accuracy, for example if you are taken to court for defamation.

บ่อยครั้งที่กองบรรณาธิการได้รับโทรศัพท์จากผู้หวังดีในการบอกข่าวสารต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์กับชุมชน พวกเขายินดีที่จะให้ชื่อ นามสกุล จริงกับคุณ หากความไม่เป็นที่อันตรายแต่ประการใด แต่อย่างไรก็ตามหน้าที่ของผู้สื่อข่าวจำเป็นต้องตรวจสอบถึงความจริงดังกล่าวนั้นด้วย คุณต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่าข้อมูลข่าวสารที่ได้มานั้นถูกต้องและเชื่อถือได้ ก่อนที่จะสื่อสารออกไป เพราะว่ามีผลกับตัวคุณโดยตรงในชั้นศาล กรณีนี้เป็นข้อกฎหมาย "หมิ่นประมาท" (บทที่ 6 กฎหมายสำหรับสื่อมวลชน **Defamation Laws** และ พรบ.วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ กรมประชาสัมพันธ์) ตัวอย่าง : การปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในโรงเรียนอัสสัมชัญ นครราชสีมา เป็นไปเพื่อเหตุใด? การตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร - การเช็คข่าว

Attribution ให้เหตุผล หลักการ

- **On the record**, which means you can use both their words and their name
- สามารถอ้างได้ทั้งชื่อและคำพูดของผู้ให้ข้อมูลข่าวสาร
- **Non-attributable**, which means you can use the information, but not the source's name;
- สามารถอ้างถึงข้อมูลข่าวสารนั้นได้ แต่ไม่สามารถเปิดเผยแหล่งข่าวได้
- **Off the record**, which means you cannot use either the information or the source's name.
- ไม่สามารถใช้ข้อมูลข่าวสารรวมถึงอ้างถึงแหล่งข่าวได้ (ความมั่นคง)

- 2.4 News Bulletins ข่าวสารประจำวัน
- 2.5 Follow up ข่าวความคืบหน้า เหตุการณ์ล่าสุด
- 2.6 Breaking news ข่าวด่วน
- 2.7 Previewing & Reviewing

Interview

การสัมภาษณ์บุคคลในโครงการวิทยุชุมชนเพื่อการศึกษา รร.อัสสัมชัญ นครราชสีมา แหล่งข้อมูลข่าวสารหลัก

- สำนักข่าวไทย
- สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์
- บุคลากรในรร.เครือเซ็นคาร์เบียล

การเลือกประเด็นข่าวหรือหมวดข่าว เน้นเพื่อการศึกษา สร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์ต่อชุมชน

- คณิตศาสตร์ศึกษา
- วิทยาศาสตร์ศึกษา
- ภาษาอังกฤษศึกษา
- ศิลปะและดนตรีศึกษา
- เศรษฐศาสตร์ศึกษา
- นิเทศศาสตร์ศึกษา
- ฯลฯ

TO SUMMARISE:

Asses the reliability of all sources of information; this determines:

- What information you use คุณจะเลือกใช้แหล่งข่าวประเภทใด
- How you present it to your readers or listeners คุณจะนำเสนอข่าวแก่ผู้ฟังอย่างไร

Do not agree to keep information off the record unless there is no alternative

Keep any promises you make to protect confidential sources

News: The basic principles of news reporting.

What is news?

What, where, when, why, who and how?

New, unusual, interesting, significant and about people

ข่าวมีความหมายมากกว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และทำไม?

ลักษณะของข่าว ต้องมีความไม่ธรรมดา น่าสนใจ มีความพิเศษ และเกี่ยวกับผู้คน

อ้างอิง: The News Manual by Peter Henshall & David Ingram

A training book for journalists Volume 1, 2, 3

The basic principles of news reporting.

Basic Techniques, Advanced Reporting, Ethics & the Law

SBS Radio 2EA AUSTRALIA

กันยายน พ.ศ.๒๕๕๐